

PLUTARCHI *Moralia*, vol. IV, recensuit et emendavit C. Hubert, Leipzig, Teubner, 1971, XXVI+405 p.

Se reproduce fără modificări ediția din 1938 a acestui volum al *Moraliiilor*. El cuprinde : Συμποσιακά (*Quaestiones conuiuales*) în 9 cărți, dialogul Ἐρωτικός (*Amatorius*) și așa-numitele Ἐρωτικά διηγήσεις (*Amatoriae narrationes*). Prefața de rigoare trimite pentru descrierea celorlalte manuscrise folosite la volumele I—III din seria operelor morale ale lui Plutarh, din care face parte și volumul de față. Se adaugă aici descrierea amănunțită a celui mai important manuscris al *Symposiacelor*, *Vindobonensis gr. 148*, datînd din sec. X și aceea a manuscrisului *Parisinus gr. 2074*, care cuprinde numai această lucrare (sec. XIV). Se face de asemenea necesară prezentarea tradiției manuscrise pentru toate cele trei lucrări plutarhiene editate, ceea ce implică, desigur, și prezentarea testimoniilor literare din antichitate și evul mediu de la Macrobius la Psellos. E de salutat inițiativa casei Teubner de a repune în circulație, într-un nou tiraj, ediția plutarhiană a lui Hubert care a înlocuit la vremea ei, prin merite incontestabile, vechea ediție a lui G. Bernardakis.

Nicolae Șerban Tanașoca

LVCIANI *Scytharum Colloquia quae inscribuntur Toxaris, Scythia, Anacharsis cum scholiis*, edidit Erwin Steindl, Leipzig, Teubner, 1970, XIV + 88 p.

Noua ediție a dialogurilor cuprinse cîndva de către Julius Jüthner sub numele de *colloquia Scytharum* are meritul de a repune în circulație o parte a operei lui Lucian lăsată în uitare de editori din primul deceniu al secolului nostru. Erwin Steindl, profesor gimnazial la Klagenfurt, a arătat o constantă preocupare pentru acest grup de dialoguri, comentîndu-le prin cîteva comunicări și articole și traducîndu-le apoi între anii 1962 și 1964 (cf. p. VI). Revederea atentă a tradiției manuscriselor i-a cerut însă un timp mai îndelungat, astfel că ediția completă, cu aparat critic, a textului a putut vedea lumina tiparului abia în 1970.

În prefața volumului său, editorul trece în revistă edițiile anterioare ale acestor dialoguri (p. V—VI), respingînd pe scurt obiecțiile unor savanți ca Bekker sau Sommerbrodt îndreptate împotriva autenticității lui *Scythia* sau a lui *Anacharsis* (p. VII). În ceea ce privește ordinea lor de așezare, d-sa optează pentru așezarea lui *Scythia* nu ca o προλαλιά, ci ca un interludiu între celelalte două opusculi de întindere mai mare (p. VII—VIII). Urmiînd apoi concluziile studiilor întreprinse de către N. Nilén¹ și K. Mras², E. Steindl descrie manuscrisele care au făcut să ajungă pînă la noi aceste dialoguri, nu fără o încercare de datare și de raportare valorică relativă a acestora. Editorul evită să apeleze la o *stemma* a codicelor, mulțumindu-se să reia în mare teoria acceptată de la Rothstein încoace a existenței a două clase separate de manuscrise, prima depinzînd de Codex Vaticanus 90 (Γ), a doua de Codex Vindobonensis Phil. Graec. 123 (B), ambele din secolul al zecelea (p. IX—X). Dat fiind că ediția aceasta cuprinde și scoliile la dialogurile date, editorul pomeniște în încheiere și acele manuscrise care conțin notațiile cele mai importante privitoare la aceste texte (p. X—XI).

¹ *Lucianus. Prolegomena*, Leipzig, 1907.

² *Die Überlieferung Lucians*, Viena, 1911 (Sitzungsber. d. K. Akad. d. Wiss., phil.-hist. Kl. 167/7).